

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

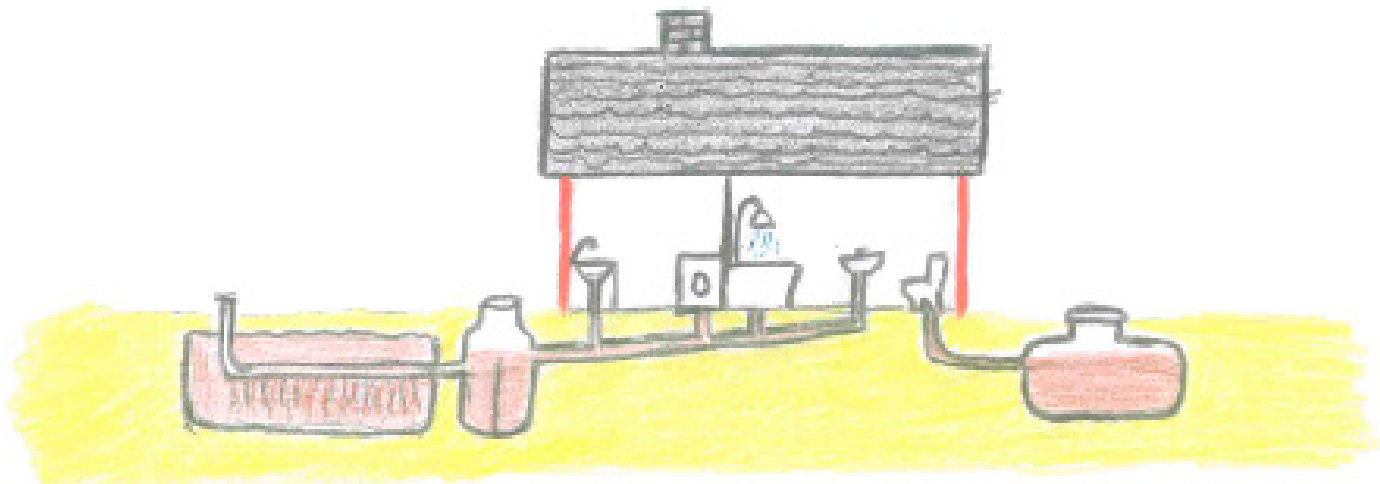
Enskilt avlopp

Information till dig som planerar en
ny eller förändrad avloppsanordning

Innehåll

Inledning	3
Hur kommer jag igång?	4
Vilka avloppsanordningar kräver kretsloppsanpassad information?	4
Från planering till färdigt avlopp	5
1. Sök rådgivning	5
2. Se till att din ansökan/anmälan är komplett	5
3 och 4. Förbundet prövar din ansökan/anmälan och förbesiktat	5
5 och 6. Nu kan du börja anlägga	6
7. Skicka in entreprenörsrapport	6
8. Förbundet bedriver tillsyn	6
Förbundets kretsloppsarbete för toalettavfall	7
Avgifter	8
Allmänt om regler för avlopp	8
Mer information	8

Enskilt avlopp

Om du som fastighetsägare behöver ändra eller anlägga ett nytt avlopp, krävs det att avloppsanordningen skyddar omgivningen från smittspridning och övergödning. I enlighet med miljöbalken ska avloppets näringsämnen återföras till jordbruksmark. Här får du den information du behöver från planering till färdig avloppsanordning.

Du som äger ett hus med indraget vatten ska ha en avloppsanordning som kan ta hand om avloppsvattnet. Om du behöver ändra eller anlägga en ny avloppsanordning ska detta anmälas eller ansökas hos Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet).

Enligt miljöbalken ska avloppsanordningar utformas så de ger ett fullgott miljöskydd och hälsoskydd. Det är även viktigt att det sker med en god hushållning av näringsämnen, mark och vatten. En optimal avloppsanordning ska ge ett tillräckligt bra skydd mot smittspridning och mini-

mera risken för övergödning. Detta möjliggör att de näringsämnen som finns i avloppet kan återföras till jordbruksmark och inte belastar grundvattnet mer än nödvändigt.

För att underlätta omställningen till mer miljövänliga avlopp samverkar Haninge kommun och Nynäshamns kommun med det lokala jordbruket för återföring av toalettvattnet som gödning på åkermark. I delar av Tyresö kommun arbetar man med vattenbesparande lösningar för att minska åtgången av grundvatten och därmed förhindra att miljön påverkas negativt.

Närförbundet gör en bedömning av den tänkta avloppsanordningen, vägs alla aspekter samman där miljönytta vägs mot kostnader. Om anordningen ska anläggas i ett område med hög skyddsnivå för miljöskydd och/eller hög skyddsnivå för hälsoskydd ställs högre krav på rening.

→
Så här gör du

Hur kommer jag igång?

Ta reda på och fundera över vilka konsekvenser ditt val av avloppsanordning får.

Miljöpåverkan

När du utformar avloppsanordningen för ditt hus så gör du samtidigt en rad vägval, BLAND ANNAT HUR VÅL DIN ANORDNING KAN BIDRA TILL KRETSLOPP OCH HÅLLBAR UTVECKLING. Läs mer om förbundets kretsloppsarbete på sidan 7 i denna broschyr.

Egen arbetsinsats

Olika anordningar kräver olika mycket skötsel. Det finns många tekniska lösningar och funktioner

för avloppshantering. I många av dem måste du regelbundet byta filter, fylla på kemikalier eller ha kontakt med expertis som kontrollerar din anordning. DU SOM FASTIGHETSÄGARE HAR HELA ANSVARET för avloppsanordningen på din fastighet. SÄTT DIG NOGA IN I VILKA PRAKTISKA ÅTGÄRDER SOM DITT BLIVANDE AVLOPP KRÄVER AV DIG.

Kostnader

Det är inte bara kostnaden för anläggandet du ska tänka på. DEN ÅRLIGA

KOSTNADEN FÖR DRIFT OCH UNDERHÅLL ÄR MINST LIKA VIKTIG ATT BERÄKNA. De löpande kostnaderna kan variera med tusentals kronor och kostnaderna varierar mellan olika avloppsanordningar.

Alla avloppsanordningar får med jämna mellanrum tillsyn av förbundet. Anordningar med mer omfattande reningsprocesser får tätare kontroller.

Vilka avloppsanordningar kräver kretsloppsanpassad information?

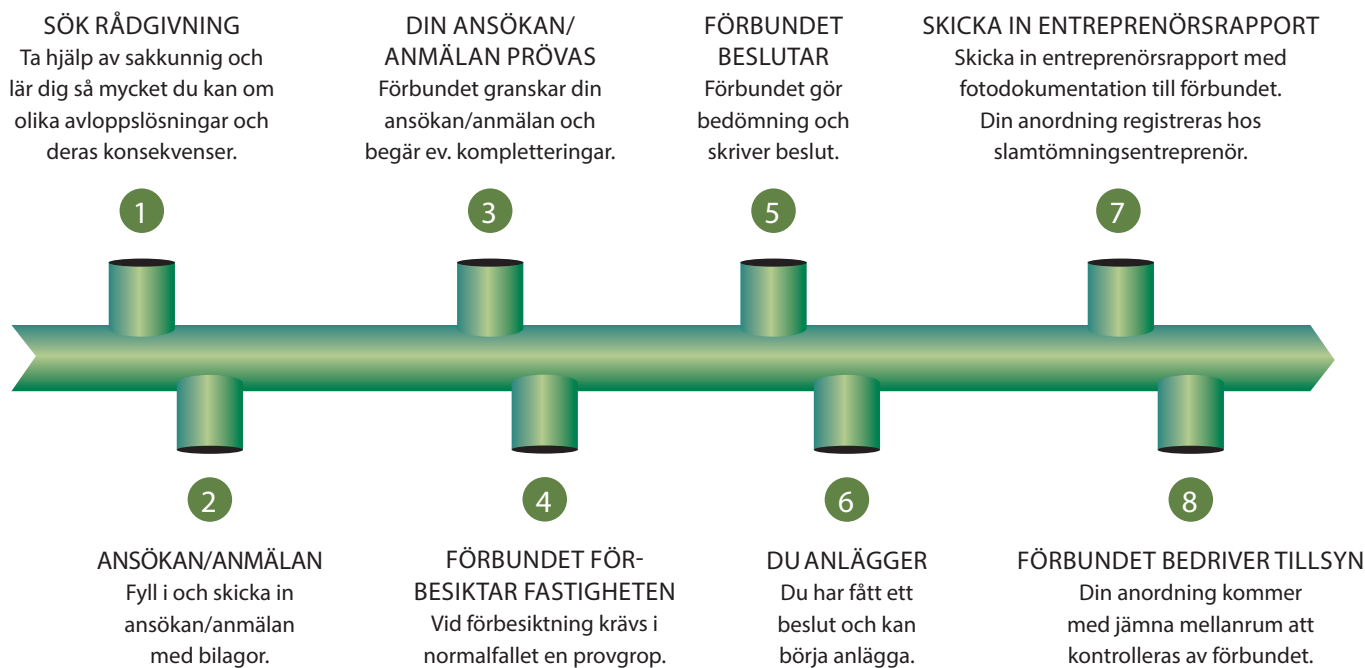
I tabellen nedan ser du vid vilka avloppsanordningar du behöver skicka med en kompletterande blankett i samband med din avloppsansökan

eller anmälan om ändring. Informationen behövs för att förbundet ska kunna göra en bedömning om det är skäligt eller inte att kräva en

kretsloppsanpassad/vattenbesparande lösning dvs. separerade ledningar för WC- och BDT-vatten.

Avloppsanordning	Kräver kretsloppsanpassad information	Förklaring
Markbädd (WC och BDT)	Ja	Denna avloppsanordning är inte kretsloppsanpassad/vattenbesparande lösning och behöver därför en vidare bedömning
Markbädd och fosforfälla (WC och BDT)	Ja	Denna avloppsanordning är inte kretsloppsanpassad/vattenbesparande lösning och behöver därför en vidare bedömning
Infiltration (WC och BDT)	Ja	Denna avloppsanordning är inte kretsloppsanpassad/vattenbesparande och behöver därför en vidare bedömning
Minireningsverk (WC och BDT)	Ja	Denna avloppsanordning är inte kretsloppsanpassad/vattenbesparande och behöver därför en vidare bedömning
Sluten tank och markbädd/ infiltration (WC och BDT)	Nej	Denna avloppsanordning är en kretsloppsanpassad/vattenbesparande lösning förutsatt att en extremt snålspolande toalett ansluts
Markbädd (BDT)	Nej	Denna avloppsanordning är endast för BDT-vatten
Infiltration (BDT)	Nej	Denna avloppsanordning är endast för BDT-vatten
Torrtoalett och markbädd/infiltration	Nej	Denna anordning är endast för en torr toalettlösning med en avloppsanordning för BDT-vatten
Förbränningstoalett och markbädd/ infiltration	Nej	Denna anordning är endast för en torr toalettlösning med en avloppsanordning för BDT-vatten
Grävattenfilter (BDT)	Nej	Denna avloppsanordning är endast för BDT-vatten

Från planering till färdigt avlopp

1 Sök rådgivning

Det är ofta en stor fråga för en fastighetsägare att åtgärda eller anlägga en avloppsanordning. Många har tidigare aldrig gjort det, men det är du som fastighetsägare som har ansvaret för avloppsanordningen. Det är klokt att ta hjälp av sakkunnig entreprenör eller konsult vid planering av hur anordningen ska inrättas eller förändras. Men du bör också själv lära dig om hur avloppsanordningar fungerar. Tips på hemsidor med information om enskilda avlopp finns på sista sidan i denna broschyr.

2 Se till att din ansökan/anmälan är komplett

Var noga när du fyller i blanketten och kontrollera att du har tagit fram de underlag som krävs för att din ansökan/anmälan ska kunna behandlas. Om det saknas uppgifter i din ansökan/anmälan så behöver den kompletteras.

Det innebär att det tar längre tid för dig att få ditt ärende prövat och din handläggningstid förlängs. En komplett ansökan/anmälan handläggs normalt inom tio veckor.

Din ansökan/anmälan ska bestå av:

- ANSÖKAN/ANMÄLAN med följande bilagor:
- RESULTAT FRÅN VATTENPROV. Analys av kemiskt och mikrobiologiskt vattenprov, från ett ackrediterat laboratorium.
- PRODUKTBLAD/TYPRITNING FÖR AVLOPPSANORDNINGEN
- SKALENLIG SITUATIONSPLAN där placeringen av avloppsanordningens olika delar är inritade. I exemplet på nästa sida ser du vad som behöver vara med på kartan.
- YTTRANDE FRÅN SLAMTÖMNINGSENTREPRENÖR
- KRETSLOPPSANPASSAD INFORMATION (I förekommande fall) för kretsloppsavlopp. Läs mer i vår checklista som du hittar på vår hemsida (se även

tabell på sid 4).

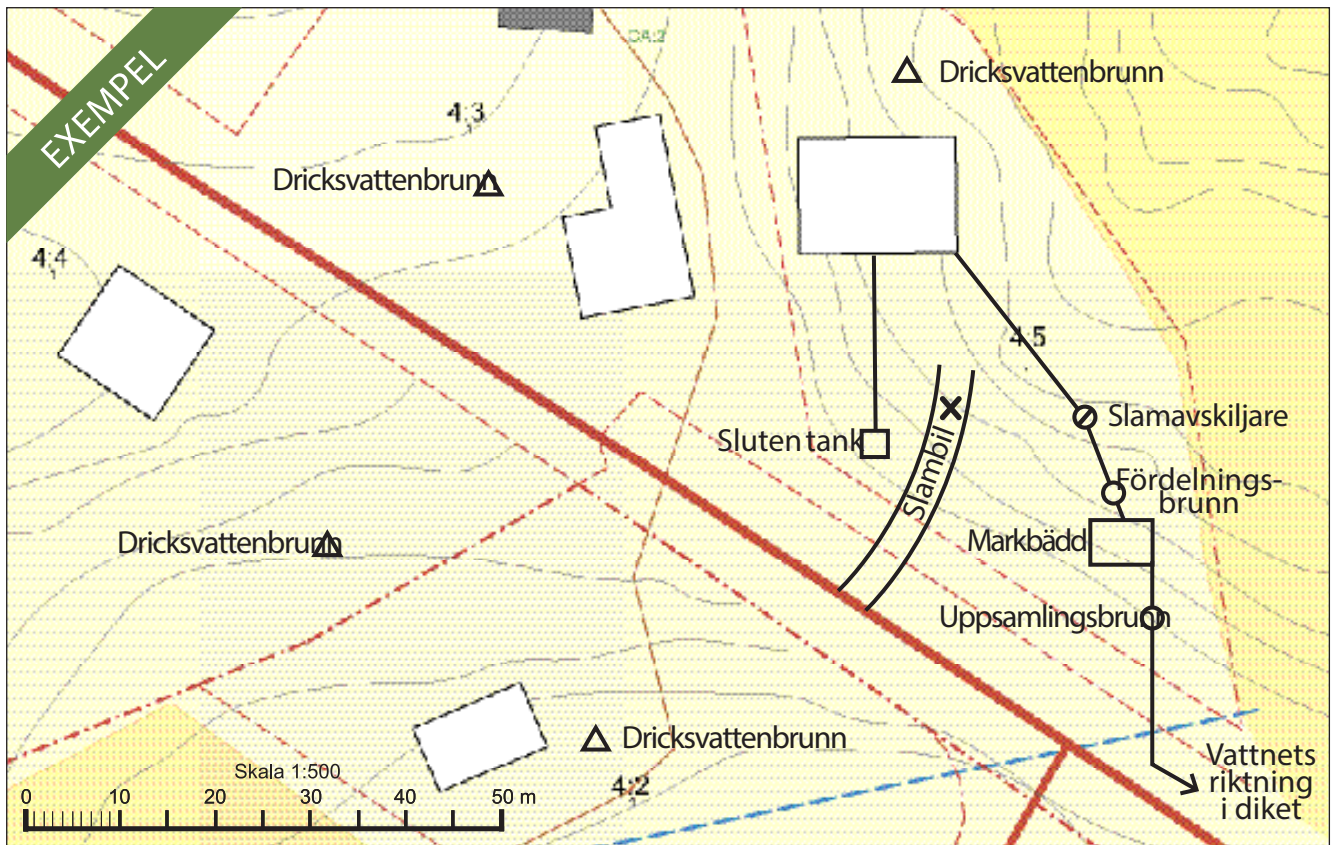
- Bilaga: FULLMAKT (I förekommande fall)
- Bilaga: SERVITUT (I förekommande fall)

ANSÖKAN/ANMÄLAN MED BILAGOR skickas till: Södertörns miljö- och

3 Förbundet prövar din ansökan/anmälan och förbesiktar

hälsoskyddsförbundet, 136 81 Haninge Förbundets handläggare granskar din ansökan/anmälan. Din handläggare besöker därefter fastigheten och gör en inspektion, en s.k. förbesiktning. Vid inspektionstillfället behövs i normala fall en provgrop på ca 2 m djup. Om avloppsanordningen genom val av anordning och placering bedöms godtagbar beviljar förbundet ett tillstånd eller beslut för anordningen. OM FÖRBUNDET ANSER ATT DEN SÖKTA AVLOPPSANORDNINGEN INTE ANSESLÄMPLIG UTIFRÅN PLACERING ELLER VAL AV LÖSNING, KAN ANSÖKAN/ANMÄLAN AVSLÅS.

Fortsätter på nästa sida →

Utgå från din egen situationsplan:

Bilden ovan är ett exempel på hur en situationsplan kan se ut. Utgå från en egen situationsplan över just din fastighet.

Vidare information om vad som måste finnas med på situationsplanen finns i "Checklista – handlingar till ansökan/anmälan om enskilt avlopp eller minireningsverk".

6 Nu kan du börja anlägga

När du har fått ett skriftligt beslut för din avloppsanordning får du börja anlägga din nya eller göra om din nuvarande anordning. Du får också en så kallad entreprenörsrapport. I den fyller du i detaljerad information om hur du anlagt din anordning. Under arbetets gång ska även de olika momenten i anläggandet fotograferas. VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ ÅR ATT VILLKOREN I BESLUTET MÅSTE FÖLJAS. SOM EXEMPEL ÄR DET INTE TILLÅTET ATT BYTA ELLER ÄNDRA VALET AV AVLOPPSANORDNINGEN ELLER DESS PLACERING. OM DU BEHÖVER GÖRA ÄNDRINGAR SKA DU FÖRST KONTAKTA FÖRBUNDET EFTERSOM ÄNDRINGAR I

MÅNGA FALL KRÄVER EN PRÖVNING OCH ETT NYTT SKRIFTLIGT BESLUT. DEN DU ANLITAR FÖR ATT UTFÖRA JOBBET SKA KÄNNA TILL OCH FÖLJA VILLKOREN I DITT AVLOPPSBESLUT.

7 Skicka in entreprenörsrapport

Blanketten ENTREPRENÖRSRAPPORT MED FOTOGRAFIER på anläggningsarbetet ska nu skickas till förbundet. Förbundet kontrollerar att anordningen har gjorts enligt ditt tillstånd eller beslut och ser till att avloppsanordningen registreras hos SRV återvinning eller Tekniska kontoret för regelbunden tömning. Om slamtömning inte utförs rätt kan anordningens reningsfunktion försämrats eller förstöras helt. Detta kan innebära stora kostnader för dig

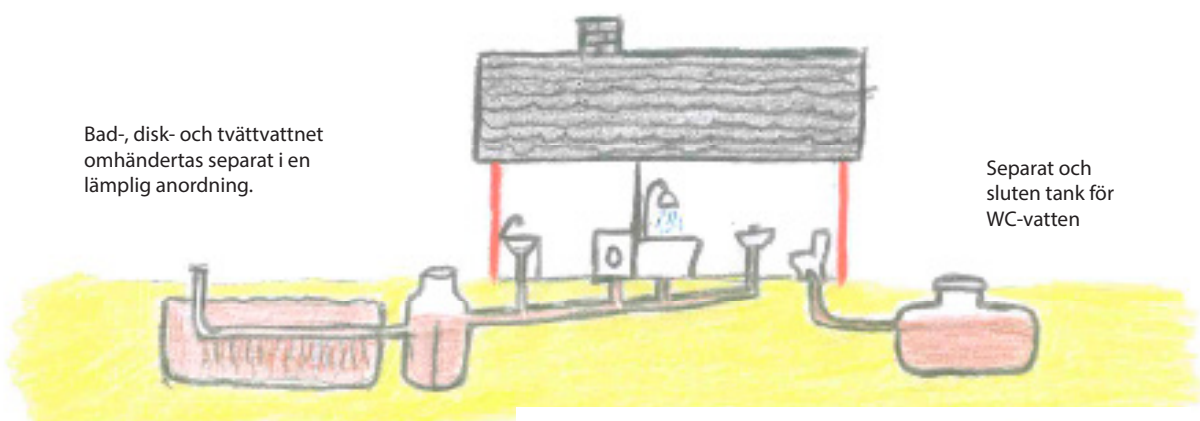
som fastighetsägare.

8 Förbundet bedriver tillsyn

Förbundet har enligt miljöbalken ett så kallat tillsynsansvar för avloppsanordningar. Vid tillsynen kontrolleras att anordningen fungerar och sköts enligt beslutet. Hur ofta och vilken typ av tillsyn som behövs beror på typ av anordningen. MINIRENINGSVERK OCH STÖRRE GEMENSAMHETSANLÄGGNINGAR HAR KRAV PÅ ÅRLIG RAPPORTERING TILL FÖRBUNDET. ATT KONTROLLERA SÅDAN INRAPPORTERING INGÅR OCKSÅ I TILLSYNNEN.

Förbundets kretslopps- arbete för toalettavfall

Lantbrukaren hämtar det behandlade avfallet och gödslar sin mark.

I UREA-hygieniseringsanläggningen renas avfallet och mellanlagras för traktens lantbrukare.

Tankbil hämtar och kör toalettavfallet till en UREA-hygieniseringsanläggning.

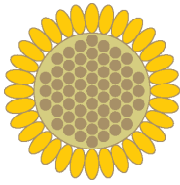
Det finns näring i toalettavfallet. I hushållsavloppet finns näringsämnen som behövs för odling. Så mycket som 90 % av avloppets kväve och fosfor kan återföras till åkermark om toalettvattnet samlas in separat för behandling. Förbundets kretsloppsarbete i Haninge och Nynäshamns kommun, bygger på att toalettvattnet källsorteras och samlas upp i en sluten tank. När tanken blivit full töms den av en tankbil som kör avfallet till någon av kommunernas UREA-hygieniseringsanläggningar. Där renas det från smittämnen och när

lantbruket i trakten behöver gödsla, hämtas det behandlade toalettavloppet från mellanlagret på gården.

Anpassa din anordning till ett kretsloppssystem. När du ska planera avloppsanordningen för din fastighet är det miljöbalkens bestämmelser som gäller. Genom att välja en kretsloppsanpassad/vattenbesparandeavloppsanordning bidrar du till att göra samhällets avloppssystem och jordbruk mer hållbart. Det är också avsikten enligt miljöbalken. När det är mycket vatten i toalettavfallet krävs

mer energi för att "rena" avfallet. En extremt snålspolande toalett spolar i genomsnitt ca 1 liter vatten per spolning. Genom att installera en extremt snålspolande toalett blir kretsloppssystemet så energi- och vattenbesparande som möjligt.

Befintliga hus kan bli kretsloppsanpassade. Om din befintliga avloppsanordning blivit utdömd ska du i första hand utreda möjligheterna att anlägga ett kretsloppsanpassat avlopp med vattenbesparande lösningar.

Avgifter

PRÖVNINGSavgIFT

När du ansöker om tillstånd eller anmäler om ändring för enskilt avlopp betalar du en handläggningsavgift enligt Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken.

TILLSYNSavgIFT

När förbundet gör tillsyn på avloppsanordningar debiteras tillsynsavgift enligt förbundets taxa. Beroende på vilken typ av avloppsanordning du har så varierar tillsynsbehovet, d.v.s. hur ofta förbundet behöver genomföra kontroll av din anordning.

Allmänt om regler för avlopp

- Det krävs alltid tillstånd eller anmälan för en avloppsanordning.
- Det krävs alltid tillstånd/anmälan för att installera toalett, även för förbränningstoalett eller annan torr toalett.
- Installation av avloppsanordning utan tillstånd/anmälan medför sanktionsavgift.
- Egen hantering av avfall från avlopp kräver dispens från förbundet.
- Läs mer gällande slam i kommunernas renhållningsordning och lokala renhållningsföreskrifter.

Mer information

Information om förbundets kretsloppsarbete för enskilda avlopp
www.smohf.se

Checklista – handlingar till ansökan/anmälan om enskilt avlopp eller minireningsverk
www.smohf.se

VA-rådgivningen för Haninge, Nynäshamns och Tyresö kommun
<https://www.haninge.se/bygga-trafik-och-miljo/vatten-och-avlopp/va-radgivning/>

SRV Återvinning AB – råd och regler om slamtömning i Haninge och Nynäshamns kommun
www.srvatervinning.se

Tekniska kontoret – råd och regler om slamtömning i Tyresö kommun
www.tyreso.se

Allmän information om enskilt avlopp
www.avloppsguiden.se